

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda laiendatud koosseisus)

18. jaanuar 2005*

Kohtuasjas T-93/02,

Confédération nationale du Crédit mutuel, asukoht Pariis (Prantsusmaa),
esindajad: *avocat* A. Carnelutti ja *avocat* J.-P. Gunther,

hageja,

keda toetab

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues ja F. Million, kohtudokumentide
kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astujad,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: G. Rozet, kohtudokumentide kättetoi-
metamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 15. jaanuari 2002. aasta otsus 2003/216/EÜ Prantsuse Vabariigi poolt Crédit mutuel'ile antud riigiabi kohta (ELT 2003, L 88, lk 39) „Livret bleu” süsteemi raames reguleeritud säästuhoiuste vastuvõtmise ja haldamise kulude ülekompenseerimise vormis,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
(teine koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja esimees J. Pirrung, kohtunikud V. Tiili, A. W. H. Meij, M. Vilaras ja N. J. Forwood,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. juuni 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Käesoleva hagiga palub Confédération nationale du Crédit mutuel Esimese Astme Kohtul tühistada komisjoni 15. jaanuari 2002. aasta otsuse 2003/216/EÜ Prantsuse Vabariigi poolt Crédit mutuel'ile antud riigiabi kohta (ELT 2003, L 88, lk 39, edaspidi „vaidlustatud otsus”).

Crédit mutuel

- 2 Crédit mutuel on detsentraliseeritud pangakontsern, mis koosneb Crédit mutuel'i kohalike ühistupankade võrgust. Kõik Crédit mutuel'i kohalikud pangad peavad ühinema piirkondliku liiduga ja kõik piirkondlikud liidud peavad ühinema Confédération nationale du Crédit mutuel'iga, mis on võrgu keskasutus Prantsuse valuuta- ja finantsseadustiku artikli L511-30 mõttes. Nimetatud asutusel, kes on käesolevas asjas hageja, on mittetulundusühingu staatus.

- 3 Crédit mutuel'i kohalikke ühistupankasid, kellel kõigil võib olla üks või mitu kontorit, oli 1991. aastal 2031 ja 2001. aastal 1820. Vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kuulusid need ühistupangad ligi 5,7 miljonile ühistuliikmele. Aastatel 1991–2001 oli Crédit mutuel hoiuste osas viies pank Prantsusmaal ja kontorite võrgu osas kolmas.

Livret bleu

- 4 27. detsembri 1975. aasta seadusega nr 75-1242 „loi de finances rectificative pour 1975” (JORE, 28.12.1975, lk 13435) loodud Livret bleu on üldsusele suunatud reguleeritud säästuhoiuse tüüp, mille levitamise ainuõiguse andsid ametivõimud Crédit mutuel'ile.

- 5 Valitsus määrab kindlaks intressimäära, mida Crédit mutuel maksab Livret bleu hoiustelt. Hoiustajatele makstav netointress on samasugune nagu Livret A puhul

(mida pakuvad Caisse d'épargne ja La Poste), mis on peamine reguleeritud säästuhoiusega konkureeriv toode. Vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal oli kõnealune intressimäär 3%. Hoiuse summa ei või olla suurem ülemmäärast, mis on samasugune kui Livret A puhul määratud ülemmäär — eraklientidele 100 000 Prantsuse franki (15 245 eurot) alates 1991. aastast ja 15 300 eurot alates 1. jaanuarist 2002.

- 6 Livret bleu hoiustelt makstavate intresside maksustamine erineb säästuhoiuste tavalisest maksurežiimist. Kui üldised maksuseadused võimaldavad füüsilistel isikutel eelkõige Prantsusmaal asuva krediitiasutuse makstavate hoiuseintresside puhul valida tulumaksu asemel väljamaksete tegemisel kinnipeetava maksu, siis selline valikuõigus ei kehti Livret bleu intresside puhul, millele rakendatakse igal juhul väljamaksete tegemisel kinnipeetavat maksu. Seda maksu võetakse siiski vaid kolmandikult intressitulult.

- 7 Livret bleu kaudu kogutud vahendeid, mille summa ulatus 90. aastatel 80 miljardist kuni 100 miljardi frangini, jaotati algusest peale mitmesugusel viisil. Esialgu oli Crédit mutuel kohustatud eraldama 50% vahenditest (1983. aastal tõsteti seda määra 65%-ni) üldistes huvides kasutamiseks (edaspidi „ÜHK”), eelkõige kohalike omavalitsuste rahastamiseks ning riigi ja avalike ettevõtjate väärtpaberite märkimiseks; saldod võis pank vabalt kasutada.

- 8 Alates 27. septembri 1991. aasta määrusest (JORF 26.11.1991, lk 15383) eraldati järjest suurem osa säästuhoiuste kogusummast sotsiaalkorterite rahastamiseks, eelkõige koondades vahendeid Caisse des dépôts et consignations'i (edaspidi „CDC”), kes kasutab talle antud vahendeid sotsiaalkorterite rahastamiseks, andes laenu madala üüriga eluruumide pakkujatele, milleks kasutatakse ka Caisse d'épargne ja La Poste Livret A vahendeid. Pärast 27. septembri 1991. aasta määrust

kasutati kõiki Livret bleu kaudu kogutud vahendeid sotsiaalkorterite rahastamiseks ning 31. detsembril 1990. olnud säästuhoiuste kogusumma tuli järk-järgult kuni 2000. aastani kanda 10%-liste aastamaketena üle CDC-le. Praeguseks on kogu säästuhoiuste summa tsentraliseeritud CDC-sse.

- 9 Alates 1991. aastast on CDC maksnud Crédit mutuel'ile tsentraliseeritud säästuhoiustelt riigi määratud suuruses brutointressi, mis makstakse hiljem välja hoiustajatele, samuti komisjonitasu — 1,3% säästuhoiuste kogusummast (edaspidi „komisjonitasu“).

- 10 Vaidlustatud otsuses käsitletud ajavahemikul saab eristada kolme Livret bleu säästuhoiuste kasutusviisi:
 - alates 1991. aastast CDC-sse tsentraliseeritud säästuhoiuste summa (sotsiaalkorterite rahastamiseks; sellelt maksti komisjonitasu);

 - muu ÜHK kui eespool mainitud säästuhoiuste summa (peamiselt pikaajalised laenud omavalitsusüksustele, edaspidi „muu ÜHK“);

 - vabalt valitud kasutusviis.

Kaks viimati mainitud kasutusviisi pidid aga kõnealuse ajavahemiku jooksul järk-järgult kaduma.

- 11 Livret bleu'l oli oluline roll Crédit mutuel'i jaoks. Selle suhteline tähtsus kvantitatiivses arvestuses on 2002. aastale eelnevate aastate jooksul siiski vähenenud. Livret bleu säästuhoiuste osa Crédit mutuel'i hoiustes, mis 1975. aastal oli 70% ja veel 1985. aastal ligi 60%, langes 1997. aastaks 25%-le.

Haldusmenetlus

- 12 25. jaanuaril 1991 esitati komisjonile kaebus riigiabi kohta, mida Prantsuse Vabariik andis Crédit mutuel'ile Livret bleu osas. Komisjon teatas 6. veebruari 1998. aasta kirjaga Prantsuse ametivõimudele oma otsusest algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud kontrollimenetlus (EÜT C 146, lk 6).
- 13 Crédit mutuel saatis 18. juunil 1998 komisjonile kirja, milles vaidles vastu sellele, et menetluse algatamise aluseks olnud meetmeid võiks pidada riigiabiks, ning esitas Livret bleu'd käsitleva analüütilise raamatupidamistoimiku. Komisjonile esitasid oma seisukoha ka mitu huvitatud isikut, nende hulgas kaebuse esitajad.
- 14 Arvestades Crédit mutuel'i esitatud toimikut, otsustas komisjon korraldada Livret bleu raamatupidamises auditi. 2000. aasta maikuus tegi hageja teisele konsultandile ülesandeks kontrollida Crédit mutuel'i analüütilises arvestuses kasutatud meetodikat ja koostada Livret bleu'd käsitlev kasumiaruanne. See ülesanne täideti 2000. aasta septembris üksikasjaliku aruande esitamisega. Komisjon pikendas oma konsultandiga 2001. aasta aprillis lepingut, et ta teeks kindlaks kahe aruande vahelised lahknevused ning andmete ja meetodika muudatused, mida võiks vajadusel

õiguspäraselt kasutada ja liita tema varasemale hinnangule. Konsultandi lõpparuanne esitati Prantsuse ametivõimudele 23. juulil 2001. Crédit mutuel ja tema konsultant teatasid, et nad ei nõustu komisjoni konsultandi lõppjäreldestega.

Vaidlustatud otsus

- 15 Komisjon võttis vaidlustatud otsuse vastu 15. jaanuaril 2002.
- 16 Asjaolude ja haldusmenetluse käigus esitatud seisukohtade kokkuvõtte järel käsitles komisjon vaidlustatud otsuse V punktis Crédit mutuel'i kasuks võetud kompensatsioonimeetmete hindamist. See punkt jaguneb viieks alapunktiks.
- 17 Vaidlustatud otsuse alapunkt V.1 käsitleb „konkurentsi moonutamist ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele” ning selle 92. põhjenduses sedastatakse järgmist:

„Arvestades Crédit mutuel'ile antud võimaliku abi kui tegevusabi laadi, Euroopa pangandussektori majandusolukorda ja pangandussektorile omaseid solventsusnõudeid, on sellel abil alates Livret bleu jõustumisest olnud mõju kaubandusele ja see on järjest rohkem moonutanud konkurentsi finantssektoris. Seega tuleb sedastada, et võimaliku abi sisseseadmisel 1975. aastal oli tegemist uue abiga.”

- 18 Olles vaidlustatud otsuse alapunktis V.2 analüüsinud „riigi ressursside määratlust”, sedastas komisjon 100. põhjenduses, mis moodustab alapunkti V.3 pealkirjaga „Konkurentsieelis”, järgmist:

„Kui kompensatsioon, mida Crédit mutuel avaliku teenuse osutamise eest CDC poolt makstud komisjonitasu vormis sai, ületab avaliku teenuse osutamise netokulud (arvestades kõiki selle teenuse osutamisega seotud tulusid ja kulusid), on Crédit mutuel saanud konkurentsieelise teiste pankade ees, sest ta saab täiendavaid ressursse, mida ei anta teistele pankadele.”

- 19 Vaidlustatud otsuse 101. põhjenduses, mis sisaldub „riigiabi hindamist” käsitlevas alapunktis V.4, määratleb komisjon oma seisukoha abisumma kindlaksmääramise osas järgmiselt:

„Kuna Prantsuse ametivõimud on tuginenud Livret bleu süsteemiga seotud üldise majandushuvi teenuse olemasolule, tuleb komisjonil kindlaks teha selle teenuse osutamisega seotud tulude ja kulude bilanss, et määrata kindlaks riigi makstava kompensatsiooni õigustatud suurus.”

- 20 Raamatupidamist käsitlevate erinevate eksperdiarvamuste põhjal tegi komisjon Livret bleu kasumiaruande tulemuste kohta järgmised järeldused:

— CDC-sse tsentraliseeritud säästuhoiuste haldamine tõi 1990. aastatel kahjumit, kuid 1998. aastal tootis see kasumit;

- muu ÜHK haldamine tõi 1990. aastatel prognoositud kasumit 59 miljonist kuni 957 miljoni frangini aastas;
- vabalt valitud kasutusviisid tõi kahjumit.

21 Need tulemused on kokku võetud vaidlustatud otsuse 179. põhjenduses järgmise tabeli kujul (miljonites frankides):

Aasta	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Kokku
Tsentraliseeritud säästuhoiused	[...] ¹	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-399
[Muu] ÜHK	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	2 592
Vabalt valitud kasutusviis	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-1 119
Kasumimarginaal enne maksu	1 096	505	301	-471	-135	-87	-156	20	1 074

22 Livret bleu süsteemiga seonduva üldise majandushuvi teenuse osutamise seotud tulude ja kulude üldbilansi koostamise kohta märgib komisjon:

„[109] Muu ÜHK tulused tuleb igal juhul arvesse võtta, sest need on lahutamatud kohustustest, mida riik on Livret bleu süsteemi raames andnud. Tuleb veel

¹ — Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

märkida, et kasumliku kasutusviisi arvestamata jätmine oleks absurdne: riik peaks kompenseerima teatud kasutusviisid, samas kui Livret bleu süsteemi raames saadakse muust kasutusviisist piisavalt kasumit, mida ei võeta arvesse.

[110] Vähem selge on olukord vabalt valitud kasutusviisi puhul, mis vaadeldaval ajavahemikul tõi ligi miljardi frangi suuruse kahjumi. See kahjum mõjutab riigieelarvet, mis sellise kasutusviisi puudumisel oluks tasakaalus, milleks pidanuks vastavalt vähendama komisjonitasu. Komisjon leidis siiski, et vabalt valitud kasutusviisi netokulu tuleb arvesse võtta.”

23 Lõpphinnangu kohta märgib komisjon vaidlustatud otsuse 180. põhjenduses järgmist:

„Niivõrd, kuivõrd Livret bleu’ga seotud raamatupidamisliku tulu (komisjonitasu, [muu] ÜHK haldamisest tulenev tulu, omal kulul hallatavatest vahenditest ehk vabast kasutusviisist saadav tulu) summa ületab kulu, mida Crédit mutuel on hoiuste vastuvõtmisel ja haldamisel kandnud, on tegemist avalike ressursside ülekandmisega, mis kujutab endast riigiabi.”

24 Seetõttu hindab komisjon ajavahemikul 1991–1998 kumuleerunud abisummaks käesoleva otsuse punktis 21 olevas tabelis esitatud kogusumma, s.o 1074 miljonit Prantsuse franki.

25 Olles analüüsinud alapunktis V.5 Crédit mutuel'ile antud abi vastavust asutamislepingule, sedastab komisjon vaidlustatud otsuse VI punktis järgmist:

„[202] Crédit mutuel'ile Livret bleu levitamise õiguse andmine seondub [EÜ] artikli 87 lõikes 1 sätestatud riigiabiga. Selle abi suhtes ei saa kohaldada ühtegi [EÜ] artikli 87 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud erandit.

[203] [EÜ] artikli 86 lõikes 2 ettenähtud erandit saab kohaldada ainult osaliselt, sest nagu komisjoni nimel korraldatud auditeerimine näitas, ei piirdu sel ajavahemikul antud kompensatsioon üksnes üldise majandushuvi teenuse osutamise kuludega, mida võib arvesse võtta. Kuna see on ainus võimalik erand, mis lubab vabastada kõnealused meetmed konkurentsieeskirjadega sätestatud kohustustest, eelkõige [EÜ] artikli 87 lõikes 1 sätestatud keelust, tuleneb sellest, et see osa Crédit mutuel'ile antud riigiressurssidest, mis ületab Livret bleu haldamise ja hoiuste vastuvõtmisega seotud netokulud, arvestades ka tavalist kasumimarginaali, kujutab endast avaliku teenuse osutamise kulude ülekompenseerimist ja seega ühisturuga kokkusobimatut riigiabi.”

26 Vaidlustatud otsuse artikkel 1 sätestab:

„1. Meetmed, mida Prantsusmaa on võtnud Crédit mutuel'i kasuks ja mis käsitlevad reguleeritud säästuhoiuste vastuvõtmist ja haldamist „Livret bleu” süsteemi raames, kujutavad endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi.

2. Selle abi suhtes ei saa teha ühtegi erandit [EÜ] artikli 87 lõigete 2 ja 3 alusel. Osaliselt saab selle suhtes teha [EÜ] artikli 86 lõikes 2 ettenähtud erandi, kui see abi on hädavajalik üldise majandushuviteenuse osutamiseks, millise ülesande on riik

pannud Crédit mutuel'ile. Abi, mis ületab Livret bleu hoiuste vastuvõtmise ja haldamisega seotud kulud, ei saa pidada üldise huviga kokkusobivaks."

27 Vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 kohaselt peab „Prantsusmaa nõudma Crédit mutuel'ilt talle alatest 1. jaanuarist 1991 antud ühisturuga kokkusobimatu abi tagasimaksmist". Selles lõikes on esitatud ka näitajad abisumma kindlaksmääramiseks, mida Prantsusmaa peab tagasi nõudma.

28 Artikli 2 lõiked 2–5 sätestavad:

„2. Prantsusmaa muudab tasu, mida [CDC] maksab Livret bleu säästuhoiuselt Crédit mutuel'ile, et kõrvaldada tulevikus igasugune abi, mis ületab haldamis- ja vastuvõtmiskulud, mida võib arvesse võtta.

3. Prantsuse ametivõimud paluvad Crédit mutuel'il seada sisse eraldi raamatupidamisarvestus Livret bleu jaoks ja see avaldada.

4. Prantsuse ametivõimud edastavad komisjonile panga aastaaruande ja Livret bleu kolme aasta raamatupidamisaruande.

5. Komisjon teeb kõik toimingud, mida ta peab vajalikuks kontrollimaks, et Crédit mutuel'ile antav abi oleks rangelt proportsionaalne talle pandud üldise majandushuvi teenuse osutamise kohustusega. Kui komisjon seda vajalikuks peab, volitab ta konsultante auditeerima Livret bleu analüütilist arvestust."

Menetlus ja poolte nõuded

- 29 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 28. märtsil 2002.
- 30 11. septembri 2002. aasta määrusega lubati Prantsuse Vabariigil astuda menetlusse hageja nõuete toetuseks.
- 31 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Esimese Astme Kohus (teine koda laiendatud koosseisus) avada suulise menetluse ning tegi Esimese Astme Kohtu kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames pooltele ettepaneku esitada teatud dokumendid ja esitas neile kirjalikud küsimused. Pooled esitasid oma vastused ja dokumendid ettenähtud tähtaja jooksul.
- 32 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu suulistele küsimustele kuulati ära 8. juuni 2004. aasta kohtuistungil. Neil paluti kirjalikult vastata kahele lisaküsimusele, mida nad ettenähtud tähtaja jooksul tegid. Suuline menetlus suleti 14. juulil 2004.
- 33 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— teise võimalusena tühistada selle artikkel 2 kindlakstehtud abi tagasinõudmist käsitlevas osas;

— jätta kohtukulud komisjoni kanda.

34 Menetlusse astuja Prantsuse Vabariik palub Esimese Astme Kohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— jätta kohtukulud komisjoni kanda.

35 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— jätta kohtukulud hageja kanda.

Õiguslik käsitlus

Esialgused märkused

36 Tühistamisnõude toetuseks esitab hageja seitse õiguslikku alust. Esimese alusega, mis on tuletatud EÜ artikli 87 lõike 1 rikkumisest, väidab hageja, et vaidlustatud otsuses käsitletud meetmeid ei saa pidada riigiabiks. Teise võimalusena esitatud teise kuni neljanda alusega püüab hageja tõestada, et kui eeldada riigiabi andmist, saab

seada pidada vaid olemasolevaks abiks. Samuti teise võimalusena esitatud viienda alusega väidab hageja, et väidetava abi tagasinõudmiskorraldusega on komisjon rikkunud nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklit 14, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1, ELT eriväljaanne 08/01, lk 339). Kuuenda alusega heidab hageja komisjonile ette tema menetlusõiguste ja hea halduse põhimõtte rikkumist. Seitsmes alus on tuletatud EÜ artikli 253 rikkumisest.

- 37 Kõigist poolte esitatud alustest nähtub, et käesolevas asjas on põhiküsimuseks riigiabi ehk Crédit mutuel'ile eelist andva riikliku meetme määratlemine vaidlustatud otsuses. Seega on vaja kontrollida, kas asutamislepinguga kokkusobimatuks riigiabiks peetavad meetmed ja eelised on vaidlustatud otsuses esitatud piisava selgusega.

Vaidlustatud otsuse põhistatus abi määratlemise osas

Poolte argumendid

- 38 Abi määratlemist käsitlevad hageja etteheited sisalduvad kõigepealt seitsmenda aluse kolmandas kuni viiendas osas, mis tuginevad põhjendamiskohustuse rikkumisele. Teiseks esitab hageja eelkõige esimese ja neljanda aluse raames argumente, et tõestada vaidlustatud otsuse põhistatus ebapiisavust ja vastuolulisust abi määratluse erinevate aspektide osas. Samuti esitab komisjon abi määratlemist käsitlevad argumendid seoses esimese, neljanda ja seitsmenda alusega.

39 Poolte argumendid käsitlevad peamiselt vaidlusaluse abi määratluse kolme aspekti:

— meetme määratlemine, mis võis anda eelise Crédit mutuel'ile;

— riigi ressursside määratlemine, mille abil anti kõnealune eelis;

— Livret bleu süsteemi osas abi kvalifitseerimine uueks abiks alates aastast 1975.

— Meetme määratlemine, millega anti eelis

40 Esimese aluse esimese osaga seoses väidab hageja, et vaidlustatud otsus on kahemõtteline ja vastuoluline nende meetmete määratlemisel, millega komisjoni arvates anti eelis Crédit mutuel'ile.

41 Kõigepealt väidab hageja, et vaidlustatud otsuses ei ole komisjon tuvastanud ühtegi eelist, mida saaks pidada riigiabiks ja mida oleks lihtne kvantitatiivselt määratleda.

- 42 Ta rõhutab, et ainus element, mille komisjon on tuvastanud „abile viivana” (ilma et see kujutaks endast abi), on komisjonitasu. Kuid hageja on arvamusel, et komisjon on võtnud vaikimisi seisukoha, et abi tulenes samamoodi teistest Livret bleu tuludest, sest ta kasutas „üldist meetodit”, mille kohaselt arvestati kõiki tulusid, mida Crédit mutuel Livret bleu’st sai, ja kõiki selle toote levitamisega seotud kulusid, et teha kindlaks, kas tasu, mida Crédit mutuel saab seoses Livret bleu levitamise ülesandega, on asjakohane. Hageja leiab, et selles suhtes ei ole vaidlustatud otsus piisavalt selge.
- 43 Hageja kritiseerib komisjoni põhjendusi, mis käsitlevad esiteks osalist maksuvabastust ja ainuõigusi Livret bleu levitamisel, teiseks Livret bleu kasutusviisi arvessevõtmist ja kolmandaks hinnangut komisjonitasule.
- 44 Maksuvabastuse ja ainuõigustega seoses märgib hageja esiteks, et komisjon, ehkki ta loobus Livret bleu võimalikku „juurdemeelitavat mõju” käsitlevast väitest, tegi jätkuvalt vihjeid, et maksuvabastuse tõttu ja ainult ühe krediitdiasutuse poolse levitamise tõttu andis Livret bleu Crédit mutuel’ile erilisi eeliseid. Oma repliigis märkis hageja, et vaidlustatud otsuses ei ole esitatud ühtegi tõestust selle kohta, et antud ainuõigus olnuks eelis. Hageja sõnutsi on seega tegemist selgelt puuduliku põhistusega, mida tuleks omal algatusel arvesse võtta.
- 45 Teiseks märkis hageja Livret bleu kasutusviiside kohta, et vaidlustatud otsus on ilmselgelt põhistamata küsimuse osas, kas muu ÜHK tulu saab pidada eeliseks. Hageja sõnutsi ei võimalda üksnes fakt, et kõnealused toimingud olid Livret bleu süsteemi raames hoiustatud summade üks kasutusviis, mingil juhul järeldada, nagu olnuks Crédit mutuel saanud soodsamad tingimused kui tavalistest turutoimingutest tulenevad tingimused.

46 Kolmandaks on hageja seisukohal, et komisjonitasu ei saa pidada turuvälistel tingimustel antud majanduslikuks eeliseks. Ta leiab, et komisjon on eiranud selle komisjonitasu laadi. Veel väidab hageja, et vaidlustatud otsuse sõnastusest ei nähtu selgelt, kas komisjoni tuvastatud abiks on kogu komisjonitasu või ainult osa sellest ning millist osa sellest saaks sellisel juhul pidada abiks.

47 Hageja lisab oma repliigis, et vaidlustatud otsuses „üldise meetodi” kohaldamine on ilmne vasturääkivus ja viib ebajärjepideva tulemuseni. Ta toob esile, et vaidlustatud otsuses on võimaliku abina korduvalt märgitud vaid komisjonitasu ning muid kasutusviise (muu ÜHK ja vabalt valitud kasutusviis) võetakse arvesse vaid süsteemi netokulu arvutamisel. Hageja ei välista, et komisjonitasu võib pidada abiks, kui see on Livret bleu haldamiskuludest suurem ja kõik teised EÜ artikli 87 kohaldamise tingimused on täidetud, sest korvata tegevus oleks siis kasumlik ja seda poleks vaja korvata. Hageja sõnusti leidis aga komisjon, et abisumma ei vasta mitte komisjonitasule, vaid Livret bleu’ga seonduva Crédit mutuel’i tegevuse (positiivsele) saldole. Seega arvestas komisjon abisummana Crédit mutuel’i kogu kasumit ja eelkõige seda, mis tulenes muust ÜHK-st. Hageja kinnitab, et see vasturääkivus ei võimalda aru saada, millest koosneb komisjoni tuvastatud abi, ja on iseenesest vaidlustatud otsuse tühistamise aluseks.

48 Lõpuks peab hageja komisjoni järeldusi absurdseteks selles osas, mis puudutab summat, mille Crédit mutuel peaks riigile tagasi maksma. Ta rõhutab, et kui uurida Livret bleu 1991.–1998. aasta kasumiaruannet, nähtub vaidlustatud otsusest, et ainult kolm esimest aastat tõid kasumit — 1096 miljonit franki 1991. aastal, 505 miljonit franki 1992. aastal, 301 miljonit franki 1993. aastal. Hageja sõnusti tulenes kasum tervikuna muudest tuludest kui komisjonitasu, mis samadel aastatel tõi tulu 8, 62 ja 113 miljonit franki. Seevastu aastatel 1994–1997 registreeriti kahjum, ehkki komisjonitasu osa Livret bleu tuludes jätkuvalt suurenes. Hageja rõhutab, et

komisjonitasu ei saanud mõjutada kolme esimese aasta kasumit ega takistanud ka kahjumi tekkimist neljal järgmisel aastal. Hageja on seisukohal, et kui sellisel juhul võib kolme esimese aasta positiivsete tulemustega olla vastuolus komisjonitasu maksmine neil aastatel, ei ole siiski õigustatud üldistada seda pikale ajavahemikule ja nõuda summade tagasimaksmist, mis märgatavalt ületavad komisjonitasust ja haldamisest saadud summasid aastatel, mil saadi netokasumit.

- 49 Komisjon leiab, et vaidlustatud otsuse sõnastus ei ole kahemõtteline. Selle toetuseks viitab ta vaidlustatud otsuse 203. põhjendusele (vt käesoleva otsuse punkt 25) ja selle resolutiivosa artikli 1 lõikele 1 (vt käesoleva otsuse punkt 26).
- 50 Esimese Astme Kohtu küsimustele vastates kinnitab komisjon, et komisjonitasu andmine on ainus meede, millega vaidlustatud otsuse kohaselt anti Crédit mutuel'ile riigiabi. Komisjoni meelest on seda selgelt näha vaidlustatud otsuse 14., 28., 30., 66., 98., 167. ja 168. põhjendusest ning eriti selle resolutiivosa artikli 2 lõikest 2.
- 51 Seevastu kinnitab komisjon, et vaidlustatud otsuses ei ole peetud eeliseks ei maksuvabastust ega Livret bleu levitamise ainuõigust. Tema sõnutsi nähtub vaidlustatud otsusest selgelt, et maksuvähendusest, mis hõlmab riigi ressursside kasutamist, saavad otseselt kasu üksiktarbijad ja mitte pank.
- 52 Livret bleu kasutusviiside kohta märgib komisjon, et on ekslik arvata, nagu oleks vaidlustatud otsuses peetud Livret bleu haldamise tavalisi tulusid („kasumit“) ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks. Ta leiab, et see etteheide tuleneb sellest, et omavahel on segi aetud ühelt poolt konkurentsieelise mõiste, mis tuleneb üldise

majandushuvi ülesande täitmise netokulude ülekompanseerimisest riigi ressurssidest, ja teiselt poolt majanduslike eeliste mõiste, mida võeti arvesse (samamoodi nagu võeti arvesse ka kulusid ja väljaminekuid) selle ülesande täitmise netokulude kindlaksmääramisel. Komisjon on seisukohal, et vaidlustatud otsuse 100. põhjendus (osundatud käesoleva otsuse punktis 18) käsitleb ühemõtteliselt konkurentsieelise küsimust. Esimese Astme Kohtu küsimusele vastates selgitas komisjon kohtuistungil, et vaidlustatud otsuse teatud lõigud, kus eeliste mõistet mainitakse Livret bleu ressurssidega seotud kuludega seoses, asuvad jaotises, mis käsitleb tegevusbilansi koostamist ja kus seega peetakse silmas eespool teisena mainitud mõistet.

- 53 Repliigis esitatud argumentide kohta märgib komisjon, et hageja esitab nõude, mis oluliselt erineb algselt esitatud haginõudest. Komisjon leiab, et hageja eirab vaidlustatud otsuse artiklist 1 tulenevat abi määratlust ega võta arvesse, et analüütiline arvestus võimaldas koostada mitte üksnes nende kulude bilansi, mis on seotud Crédit mutuel'ile ülesandeks tehtud üldise majandushuvi teenuse osutamisega, vaid ka bilansi kõigi ressursside (ärilise kasutuse tulu ja riigi ressurssid) kohta, mida saadi selle ülesande täitmisel. Komisjon meenutab, et selle bilansi saldo on „see osa Crédit mutuel'ile antud riigi ressurssidest, mis ületab Livret bleu haldamise ja hoiuste vastuvõtmise netokulude kompensatsiooni, arvestades tavalist kasumimarginaali”.

- 54 Lõpuks leiab komisjon, et vaidlustatud otsuse 178. põhjenduses ja artikli 2 lõikes 1 märgitud summa — 1074 miljonit Prantsuse franki — kujutab endast aastatel 1991–1998 saadud riigi ressursside summat, mis ületab Livret bleu haldamise ja hoiuste vastuvõtmise kulusid.

— Riigi ressursside määratlemine

- 55 Hageja leiab, et komisjon ei ole piisavalt põhjendanud teatavate Livret bleu süsteemi elementide kvalifitseerimist riigi ressurssideks.
- 56 Esiteks, seoses osalise maksuvabastusega ei ole toodud ühtegi põhjendust selle kohta, et Livret bleu süsteem viib nende inimeste maksustamiseni, kes muidu ei ole maksukohustuslased. Hageja meenutab, et vaidlustatud otsuses tõdeti, et maksuvabastusest saavad kasu vaid tarbijad.
- 57 Teiseks, vaidlustatud otsuse põhistusest ei nähtu, kas muu ÜHK tulused peetakse riigi ressurssideks. Vaidlustatud otsus piirdub tõdemusega, et need on osa Livret bleu süsteemist, tegemata muid täpsustusi. Hageja on seisukohal, et kui see märkus tähendab, et tegemist on riigi ressurssidega, ei ole see ühemõtteline ja on seega ebapiisav. Repliigis väidab hageja, et on paradoksaalne, kui komisjon eitab muu ÜHK tulude riigi ressurssideks pidamise võimalust, kui vaidlustatud otsuses on need tulud arvestatud summa sisse, mille Crédit mutuel peab riigile tagasi maksma. Hageja meelest on mõeldamatu, et saaks nõuda nende summade tagasimaksmist, kvalifitseerimata neid riigiabiiks ja samastamata neid riigi ressurssidega.
- 58 Kolmandaks leiavad hageja ja menetlusse astuja, et komisjon ei ole piisavalt põhjendanud oma seisukohta, et komisjonitasu on riigi ressurss.
- 59 Komisjon rõhutab, et EÜ artikkel 253 kohustab teda põhjendama vaid õigusaktis esitatud seisukohti. Ta leiab, et vaidlustatud otsuse 203. põhjenduses esitatud järeldusest nähtub ühemõtteliselt, et kui riigi finantssekkumisest tuleneb Crédit

mutuel'ile pandud üldise majandushuvi teenuse osutamise ülesandega seotud netokulude ülekompenseerimine, kujutab kõnealune ülekompensatsioon endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi.

60 Ta rõhutab, et vaidlustatud otsuses ei ole maksuvabastust peetud riigi ressursiks ega Crédit mutuel'ile antud abiks.

61 Komisjon vaidleb vastu ka väitele, et vaidlustatud otsus peab muu ÜHK tulusid riigi ressursideks. Ta märgib, et hageja ja menetlusse astuja sellekohased argumendid tulenevad sellest, et omavahel on segi aetud Crédit mutuel'ile pandud üldise majandushuvi teenuse osutamise ülesandega seotud netokulude riigipoolne ülekompenseerimine ja selle ülesandega seotud netokulude kindlaksmääramisel arvessevõetud majanduslikud eelised.

62 Vasturepliigis rõhutab komisjon, et vaidlustatud otsuses peetakse riigi ressursideks ainult komisjonitasu, mida on makstud alates 1991. aastast. Esimese Astme Kohtu küsimusele vastates lisas komisjon kohtuistungil, et vaidlustatud otsuse 14. põhjendusest ja artikli 2 lõikest 2 on see selgelt näha. Komisjonitasu riigiressursiks kvalifitseerimise osas peab komisjon vaidlustatud otsuse põhistust piisavaks.

— Livret bleu süsteemi kvalifitseerimine uueks abiks alates selle loomisest 1975. aastal

63 Hageja väidab, et vaidlustatud otsuse 92. põhjenduses on märgitud, et Livret bleu süsteem tuleb kvalifitseerida uueks abiks alates 1975. aastast, esitamata selle kohta mingeid põhjendusi. Kaubandusele ja konkurentsile avaldatava mõju hindamist

käsitlevates põhjendustes ei ole märgitud, mispärast see süsteem on 1975. aastast abi iseloomuga. Pealegi on selle kvalifikatsiooniga vastuolus otsuses sisalduv tõdemus, et 1991. aastast varasema aja kohta on võimatu tuvastada abi olemasolu. Kohtuistungil väitis hageja, et omavahel on ilmses vasturääkivuses väide, et abi pärineb aastast 1975, ja väide, et Livret bleu rahastamine on abisüsteem või uus abi alates 1991. aastast. Tema meelest on komisjon segi ajanud kaks väidetavat abi — 1975. aasta abi ja 1991. aasta abi, ning see segiajamine väljendub ka väidetava abi arvutamisel kasutatud meetodis. Hageja leiab, et kõnealune segiajamine muudab vaidlustatud otsuse raskesti mõistetavaks.

64 Sellega seoses väidab hageja, et komisjon ei saa kvalifitseerida Livret bleu süsteemi uueks abiks, tõendamata esmalt abi olemasolu. Kuid vaidlustatud otsuses ei ole ühtegi tõestust abi olemasolu kohta Livret bleu loomise ajal.

65 Komisjon leiab, et alates 1975. aastast Livret bleu abiks kvalifitseerimise osas on vaidlustatud otsus piisavalt põhjendatud. Ta märgib, et vaidlustatud otsuse alapunktis V.1 on esitatud kriitiline analüüs pealkirjaga „Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele”. Esimese Astme Kohtu küsimusele vastates täpsustas ta kohtuistungil, et otsuse selles jaotises oleva analüüsi tegi ta enne seisukoha võtmist muude riigiabi mõistele iseloomulike ja olemuslike elementide kohta ja eelkõige enne riigi ressursside küsimuses seisukoha võtmist. Livret bleu mõju analüüsimist kaubandusele ja konkurentsile alates 1975. aastast põhjendab komisjon asjaoluga, et ta pidi võtma seisukoha argumentide suhtes, mida tõstatasid kaebuse esitajad, kes eelkõige väitsid, et abi element väljendus Livret bleu „juurdemeelitavas mõjus”, mis — eeldusel et tegemist on abi elemendiga — oli olemas alates Livret bleu loomisest 1975. aastal. Veel viitab komisjon Esimese Astme Kohtu 15. juuni 2000. aasta otsusele liidetud kohtuasjades T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98: Alzetta jt v. komisjon (EKL 2000, lk II-2319, punktid 142–148), mille kohaselt komisjon on kohustatud kontrollima, kas abi sisseseadmisel on asjaomane turg avatud

konkurentsile. Ta märgib, et vaidlustatud otsuse 92. põhjenduses, mis kujutab endast selle jaotise kokkuvõtet, kõneldakse „võimalikust abist”, mis näitab, et selles staadiumis ei ole kõnealust meedet veel lõplikult määratletud. Asjaolu, et vaidlustatud otsuse sõnastusest hiljem sõna „võimalik” kadus, tuleneb komisjoni arvates teksti tihendamispüüdest ja puhtast juhusest.

- 66 Komisjon väidab, et vaidlustatud otsusest nähtub, et käesolevas asjas omab tähtsust asjaolu, et Crédit mutuel kasutas Livret bleu kaudu kogutud vahendeid, mis olid tema valduses. Komisjoni arvates on seetõttu tegemist konkurentsi moonutamisega.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 67 Kõigepealt tuleb märkida, et põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada põhjenduste sisulise õigsuse küsimusest, mis on vaidlusaluse akti sisulise seaduslikkuse küsimus (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon v. Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 67, ja 22. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-17/99: Prantsusmaa v. komisjon, EKL 2001, lk I-2481, punkt 35).

- 68 EÜ artikliga 253 nõutavad põhjendused peavad olema kohandatud asjaomase akti laadile ning nendest peavad selgelt ja ühemõtteliselt nähtuma akti vastuvõtnud institutsiooni kaalutlused, nii et isikutele, keda akt puudutab, oleks teada akti põhjendused ja pädev kohus saaks teostada kontrolli. Põhjendamisnõude hindamisel tuleb lähtuda konkreetsetest asjaoludest, eelkõige akti sisust, esitatud põhjenduste laadist ning huvist saada selgitusi, mis võib olla akti adressaatidel ja muudel isikutel, keda kõnealune akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei nõuta, et põhjendustes oleksid esitatud kõik faktilised ja õiguslikud asjaolud, sest seda, kas akti põhjendused vastavad EÜ artikli 253 nõuetele, tuleb hinnata mitte üksnes akti sõnastuse põhjal, vaid ka selle konteksti põhjal ja kõigi asjaomast valdkonda reguleerivate

õigusnormide põhjal (Euroopa Kohtu 13. märtsi 1985. aasta otsus liidetud kohtuasjades 296/82 ja 318/82: Madalmaad ja Leeuwarder Papierwarenfabriek *v.* komisjon, EKL 1985, lk 809, punkt 19; 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-350/88: Delacre *jt v.* komisjon, EKL 1990, lk I-395, punktid 15 ja 16; 29. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-56/93: Belgia *v.* komisjon, EKL 1996, lk I-723, punkt 86; eespool punktis 67 viidatud otsus komisjon *v.* Sytraval ja Brink's France, punkt 63, ja punktis 67 viidatud otsus Prantsusmaa *v.* komisjon, punktid 35 ja 36).

- 69 Et vastata küsimusele, kas vaidlustatud otsus on asutamislepinguga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi määratlemise osas piisavalt põhistatud, tuleb seega kontrollida, kas see otsus võimaldab huvitatud isikutel teada saada, millist riiklikku meedet või milliseid riiklike meetmeid peab komisjon riigiabiks, ja Esimese Astme Kohtul kontrollida nende meetmete hindamist. Seevastu ei ole põhjenduste analüüsimisel vaja vastata küsimusele, kas nende meetmete kvalifitseerimine riigiabiks on õigustatud.

— Vaidlustatud otsuse resolutiivosa ja „järelalus”

- 70 Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 1, mille kohaselt „meetmed, mida [Prantsuse Vabariik] on võtnud Crédit mutuel'i kasuks ja mis käsitlevad reguleeritud säästuhoiuste vastuvõtmist ja haldamist „Livret bleu” süsteemi raames, kujutavad endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi”, ei ole otseselt mainitud, milliseid Livret bleu süsteemiga seotud riiklike meetmeid käsitatakse selles otsuses kui Crédit mutuel'ile antud abi.
- 71 Ei saa nõustuda komisjoni seisukohaga, et vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 2 on selgelt märgitud, et selleks peetakse vaid komisjonitasu.

- 72 On tõsi, et nimetatud säte, mis kohustab Prantsuse Vabariiki muutma tasumäära, mida CDC maksab Livret bleu säästuhoiustelt, et kõrvaldada tulevikus igasugune abi, mis ületab hoiuste haldamis- ja vastuvõtmiskulud, viitab üksnes komisjonitasule. Kuid selles ei ole identifitseeritud mitte abi, vaid meetmed, mida Prantsuse Vabariik peab tulevikus võtma, et vältida komisjonitasu vormis abi andmist. Vaidlust ei ole selles, et Livret bleu hoiuste tsentraliseerimine CDC-sse toimus 1999. aastal ja et alates sellest ajast on komisjonitasu ainus tulu, mida Crédit mutuel Livret bleu haldamisest saab. Seetõttu ei võimalda kõnealune resolutiivosa punkt teha ühtegi järeldust abi määratluse kohta, mille kokkusobimatust ühisturuga on vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 1 tõdetud täielikule tsentraliseerimisele eelnenud aastate osas.
- 73 Järelikult ei ole abi määratlemine vaidlustatud otsuse resolutiivosas piisav, et huvitatud isikud ja Esimese Astme Kohus võiksid teada, milliseid meetmeid on käesolevas asjas peetud riigiabiks.
- 74 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on akti resolutiivosa selle põhjendustest lahutamatu ja vajaduse korral tuleb seda tõlgendada selle vastuvõtmisele viinud põhjendustest lähtudes (Euroopa Kohtu 15. mai 1997. aasta otsus kohtuasjas C-355/95 P: TWD v. komisjon, EKL 1997, lk I-2549, punkt 21; Esimese Astme Kohtu 22. oktoobri 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-213/95 ja T-18/96: SCK ja FNK v. komisjon, EKL 1997, lk II-1739, punkt 104; 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-136/94: Eurofer v. komisjon, EKL 1999, lk II-263, punkt 171, ja eespool punktis 65 viidatud otsus Alzetta jt v. komisjon, punkt 163).
- 75 Sellega seoses sedastab komisjon vaidlustatud otsuse VI punktis „Järeldus” sisalduvas 202. põhjenduses järgmist: „Crédit mutuel’ile Livret bleu levitamise õiguse andmine seondub [EÜ] artikli 87 lõikes 1 sätestatud riigiabiga.” 203. põhjendus, millele komisjon tugineb (esitatud käesoleva otsuse punktis 25), viitab „antud kompensatsioonile” ja „kõnealustele meetmetele” ning tõdeb seejärel, et „see osa Crédit mutuel’ile antud riigiressurssidest, mis ületab Livret bleu [hoiuste haldamis- ja vastuvõtmiskulud], arvestades ka tavalist kasumimarginaali, kujutab endast [...] riigiabi”.

- 76 Kuna motiveeriva osa 202. põhjenduses ei ole ühtegi resolutiivosaga seotud täpsustust ja 203. põhjenduses ei ole etteheidetavaid meetmeid otseselt mainitud, on vaja kontrollida, kas vaidlustatud otsuses sisalduv analüüs tingimustest, mis peavad olema täidetud, et riigi sekkumist saaks kvalifitseerida riigiabiks, võimaldab täpselt identifitseerida meetmed, mida peetakse Crédit mutuel'ile abi andmiseks.

— Riigiabi mõiste käsitus

- 77 EÜ artikli 87 lõike 1 kohaselt peab selleks olema täidetud neli tingimust. Esiteks peab olema tegemist riigi sekkumise või riigi ressurssidega. Teiseks peab esinema mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Kolmandaks peab abi andma selle saajale eelise. Neljandaks peab abi kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, EKL 2003, lk I-7747, punkt 75).
- 78 Komisjon käsitles neid tingimusi vaidlustatud otsuse alapunktides V.1–V.4 (76.–181. põhjendus). Kuid ta ei käsitlenud neid eespool osutatud järjekorras. Alapunktis V.1 käsitles ta kõigepealt „konkurentsi moonutamist ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele”, seejärel alapunktis V.2 „riigi ressursside määratlemist”. Sellele järgnes alapunkt V.3 „Konkurentsi eelis” ja lõpuks alapunktis V.4 käsitles ta „riigiabi suuruse hindamist”. Nende alapunktide sisu edaspidisel analüüsimisel selgub, et sellisest järjekorrast on tingitud teatud mõistmisprobleemid, mida vaidlustatud otsus põhjustab. Seega on vaja komisjoni valitud järjekorras analüüsida, kas neis neljas alapunktis esitatud käsitus võimaldab tuvastada meetmed, millest lähtus etteheidetav riigiabi.

— Konkurentsi moonutamise ja kaubanduse mõjutamise käsitus

- 79 Komisjon alustab vaidlustatud otsuse 76.–92. põhjenduses käesoleva otsuse punktis 77 loetletud teise ja neljanda tingimuse käsitlemisest. Tema käsitus jaguneb kolme etappi, millest esimeses analüüsitakse üksikasjalikult „abi mõju kaubandusele alates 1975. aastast”, teises käsitletakse „pangandussektori liberaliseerimist Euroopa Liidus 1970. aastate lõpust alates ja konkurentsi tugevnemist” ning kolmandas meenutatakse „Crédit mutuel’i positsiooni Prantsuse pangandusturul”.
- 80 Alates 1975. aastast kaubandusele avaldatud mõju käsitluse (vaidlustatud otsuse 76.–84. põhjendus) kohta tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse sellest osast jääb mulje, et komisjon on seisukohal, et 1975. aastal loodud meetmed sisaldavad abi Crédit mutuel’ile, täpsustamata siiski, milliseid neist meetmetest sel puhul silmas peetakse. Asjaolu, et komisjon on Esimese Astme Kohtu menetluses rõhutanud, et riigiabi on 1991. aastal kehtestatud komisjonitasu, ainult suurendab seda segadust.
- 81 Vastuseks Esimese Astme Kohtu küsimustele kohtuistungil esitatud komisjoni sellekohased selgitused ei muuda seda muljet, et komisjon võis olla seisukohal, et vähemalt osaliselt tuleneb vaidlusalune abi 1975. aastal vastuvõetud meetmetest.
- 82 Esiteks, väide, et kaubandusmõjude käsitus eelnes riigi ressursside käsitlusele, toob esile käesolevas asjas komisjoni kasutatud meetodiga seonduva probleemi. On tõsi, et liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamise kriteerium piiritleb riigiabi komisjonipoolse kontrollimise kohaldamisala ja liikmesriikide autonoomsetele meetmetele jäetud ulatust ning komisjonil ei ole pädevust riikliku meetme puhul sekkuda, kui kõnealune tingimus ei ole täidetud. On seega asjakohane, et eelkõige

kontrollimenetluses, milles käsitletakse erinevatest riiklikest meetmetest koosnevat keerukat süsteemi, nagu Livret bleu, kontrollib komisjon menetlust algatades ja enne individuaalsete meetmete analüüsimist esialgselt, kas see süsteem tervikuna võib kaubandust mõjutada. Komisjoni lõppotsuses tuleb see esialgne hinnang asendada lõpliku hinnanguga riigiabiks kvalifitseeritud meetmete võimalike mõjude kohta liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Veel enam kehtib see juhul, kui lõppotsus kvalifitseerib riigiabiks vaid osa kontrollimenetluses käsitletud meetmetest, nagu see on komisjoni sõnutsi käesolevas asjas. Seega ei kõrvalda komisjoni esitatud argument kahemõttelisust, mis tuleneb asjaolust, et vaidlustatud otsuses on käsitletud Livret bleu mõju kaubandusele 1975. aastal, ja mis on seotud 1975. aastal vastuvõetud meetmete riigiabiks kvalifitseerimisega.

83 Kohustus vastata kaebuse esitajatele ei sundinud komisjoni neid samme astuma. Ehkki on tõsi, et komisjonile esitatud kaebused käsitlesid 1975. aastal vastuvõetud meetmeid ja et ta pidi neid meetmeid seega kontrollima, ei kohustanud miski teda sedastama, et need meetmed võivad mõjutada kaubandust, kui ta leidis, et neid ei saa muul põhjusel riigiabiks kvalifitseerida.

84 Kohtuotsusest Alzetta jt v. komisjon (eespool punktis 65) tehtavate järelduste kohta märgib komisjon õigesti, et tegemaks kindlaks, kas abisüsteemi raames antud abi tuleb kvalifitseerida olemasolevaks või uueks abiks, on ta kohustatud kontrollima, kas kõnealuse süsteemi loomise ajal oli asjaomane turg konkurentsile avatud või mitte. See selgitus tugevdab muljet, et vaidlustatud otsuse järgi loodi käsitletav abisüsteem 1975. aastal.

85 Teiseks, pangandussektori liberaliseerimise tagajärgi analüüsidest jõutakse vaidlustatud otsuse 85.–89. põhjenduses tõdemuseni, et alates 1990. aastast on „pangale antud riigiabi mõju kaubandusele muutunud eriti tundlikuks”. Kuigi vaidlustatud

otsuse 85.–89. põhjenduses komisjonitasu ei mainita, võib neid põhjendusi mõista nii, et neis püütakse tõestada, et sel meetmel võis olla märgatav mõju kaubandusele. See analüüs ei selgita kuidagi küsimust, kas vaidlusaluse abi allikana on komisjonitasu kõrval arvestatud ka muid meetmeid.

- 86 Kolmandaks, Crédit mutuel'i positsiooni käsitlesega Prantsuse pangandusturul vaidlustatud otsuse 90. ja 91. põhjenduses tahetakse esiteks kummutada argumenti, et Crédit mutuel'i kohalike ühistupankade piiratud territoriaalne pädevus välistab mis tahes mõju kaubandusele, ja teiseks käsitletakse selles lühidalt konkurentsi moonutamist, mille kohta komisjon märgib järgmist:

„Crédit mutuel on kasumlik ettevõtte [...] Üldise majandushuvi teenuse osutamise ülesandega seotud hoiuste vastuvõtmise ja haldamise netokulude võimalik ülekompanseerimine võimaldas tal suurendada oma kasumit ja akumulierida täiendavalt omavahendeid. Euroopa pangandusregulatsioonist tulenev solventsusnõue [...] näeb ette kohustuse, mis piirab krediitiasutuste kasvuvõimet. Igasugune tegevusabi, kui see tugevdab omavahendeid, kujutab endast olulist hooba nendest piirangutest vabanemiseks. Solventsusnõude mehhanismist tuleneb, et krediitiasutustele antava abi korral on konkurentsimoonutus kergem hinnata. Kui abi otseseks või kaudseks mõjuks on omavahendite suurenemine, võib konkurentsimoonutus kajastuda panga tegevuse laienemises.”

- 87 Seega ei sedastata vaidlustatud otsuse 90. ja 91. põhjenduses lõplikult konkurentsimoonutuse esinemist käesolevas asjas, vaid piirduakse mõningate täpsustuste esitamisega hindamiskriteeriumide kohta, millest komisjon lähtub. See lõik ei võimalda kindlaks määrata, kas vaidlustatud otsuse järgi võisid peale komisjonitasu ka teised meetmed viia hoiuste vastuvõtmise ja haldamise kulude ülekompanseerimiseni, omavahendite suurenemiseni ja seega konkurentsi moonutamiseni.

- 88 Järeldus sellest käsitlesest, mis on esitatud vaidlustatud otsuse 92. põhjenduses (käesoleva otsuse punkt 17), kasutab abi määratlemisel eriti ebatäpseid termineid, viidates „Crédit mutuel’ile antud võimalikule abile”, millel on „tegevusabi laad” ja tõdedes, et „võimaliku abi sisseseadmisel 1975. aastal oli tegemist uue abiga”. Komisjonitasu selles järelduses isegi ei mainita.
- 89 Kuigi on tõsi, et vaidlustatud otsuse 92. põhjenduses määratletakse abi, mille mõju hinnatakse, „võimaliku abina”, tuleb siiski märkida, et sellest määratlusest loobutakse, kui vaidlustatud otsuse 130. põhjenduses on kõne all „Livret bleu’st tuleneva abi laadi õiguslik analüüs”. Sellest hoolimata leiab komisjon, et „alates 1975. aasta lõpust on tegemist uue abiga”. Seejärel tõdeb aga komisjon, et selle abi summat ei saa arvutada 1991. aastale eelneva ajavahemiku kohta. Kuid vaidlustatud otsuse kohaselt ei tähenda see, et enne 1991. aastat ei olnud mingit abi. Kasutatud sõnastus viitab pigem sellele, et komisjon võis arvata, et juba enne 1991. aastat olid olemas meetmed, mis võisid endast kujutada riigiabi, kuid ta keeldus nende summat arvutamast.
- 90 Selgitades kohtuistungil sõna „võimalik” kadumist vaidlustatud otsuse 130. põhjendusest teksti tihendamispüüde ja puhta juhusega, teeb komisjon lihtsalt teatavaks, et vaidlustatud otsuse sõnastuses on vajakajäämisi, kõrvaldamata sellest tulenevat ebakindlust otsuse sisu osas.
- 91 Sellest järeldub, et konkurentsimoontuse ja kaubandusmõju analüüs vaidlustatud otsuses ei võimalda selgelt kindlaks teha, millised on need Livret bleu süsteemi kuuluvad meetmed, mis vaidlustatud otsuse järgi mõjutavad kaubandust ja moonutavad konkurentsi.

— Riigi ressursside käsitus

92 Teiseks käsitles komisjon vaidlustatud otsuse 93.–99. põhjenduses küsimust, milliste riigi ressursside kaudu tema arvates abi anti. Tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses esitatud sellekohased põhjendused pole ei selged ega ammendavad.

93 Vaidlustatud otsuse 94. põhjenduses kavandab komisjon järgmist:

„[Ta] kontrollib, [...] millised on need riigi ressursid, millest Crédit mutuel võis kasu saada: 1) hoiustajatele antud maksusoodustus; 2) komisjonitasu [...]; 3) [muust ÜHK-st] tulenevad tulud; 4) Livret bleu süsteemist tulenevad kaudsed eelised ja kulud.”

94 Maksuvabastuse kohta märgib vaidlustatud otsus esiteks, et kõnealuse süsteemiga kaasneb riigi ressursside mobiliseerimine ja hoiustaja jaoks tavalisest soodsama maksurežiimi kehtestamine, mis toob riigile kaasa kulusid. Vaidlustatud otsuse 96. põhjenduses märgib komisjon järgmist:

„Sellest abist saavad otseselt kasu üksiktarbijad ja mitte pank, seega ei saa sedastada, nagu soodustanuks fiskaalabi otseselt Crédit mutuel'i. Kuid see sotsiaalabi iseloomuga fiskaalabi on seotud tootega, mida levitab ainult üks ettevõtja — Crédit mutuel. Järelikult ei vasta abi [EÜ] artikli 87 lõike 2 punktis a sätestatud ühisturuga kokkusobivuse tingimusele, mis näeb ette, et abi antakse „ilma asjassepuutuvate toodete päritolul põhineva diskrimineerimiseta”.”

- 95 See analüüs ei võimalda selgelt kindlaks määrata, kas komisjon leidis, et maksuvabastus võib kujutada endast riigi ressursside üleandmist Crédit mutuel'ile. Vaidlustatud otsuse sellist tõlgendust ei saa siiski välistada, arvestades seda, et tuvastamaks riigi sekkumist ettevõtja kasuks riigi ressursside kaudu ei ole vaja, et nimetatud ettevõtja oleks otsene abisaaja. EÜ artikli 87 lõike 2 punktist a nähtub, et üksiktarbijatele antav sotsiaalabi võib kuuluda EÜ artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse. Samuti võib liikmesriigi maksutulust loobumine tuua kaasa riigi ressursside kaudse ülekandmise, mida võib pidada riigiabiks, mis on antud muudele ettevõtjatele kui need, kellele on otseselt antud maksusoodustus (Euroopa Kohtu 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punktid 24–28).
- 96 Seetõttu on vaidlustatud otsus riigi ressursside kriteeriumit arvestades maksuvabastuse määramisel kahemõtteline.
- 97 Teiseks analüüsib komisjon „Crédit mutuel'ile pandud avaliku teenuse osutamise ülesannet” ja märgib vaidlustatud otsuse 98. põhjenduses järgmist:

„Crédit mutuel'ile pandi Livret bleu levitamise ülesanne, millega olid seotud kindlaksmääratud eesõigused ja piirangud. Eesõiguste hulka kuulus Livret bleu levitamise ainuõigus ja komisjonitasu maksmine [...] Kohustused seonduvad Livret bleu kaudu kogutud vahendite kasutamisega. Need kohustused on aja jooksul muutunud. Praegu on kõik säästuhoiused tsentraliseeritud CDC-sse. CDC maksab Crédit mutuel'ile tsentraliseeritud säästuhoiustelt riigi määratud suuruses brutointressi, mis makstakse hiljem välja hoiustajatele, samuti 1,3% suurust komisjonitasu. Tuleb märkida, et kuna CDC on avalik ettevõtja, kes saab kasutada avalikke ressursse avaliku teenuse osutamise ülesande täitmiseks, tuleb komisjonitasu pidada

riigi ressursiks. Kuna intress kantakse üle hoiustajatele, saab Crédit mutuel kasu vaid komisjonitasust. Kuna komisjonitasu on lahutamatu Crédit mutuel'ile pandud avaliku teenuse osutamise ülesandest, maksab seda riik."

- 98 Seega on komisjonitasu selgelt määratletud kui riigi ressurss.
- 99 Kolmandaks märgib komisjon muu ÜHK tulude kohta vaidlustatud otsuse 99. põhjenduses järgmist:

„Lähtudes saadud informatsioonist, kinnitab nende kasutusviiside kohustuslikkus koostoimes asjaoluga, et intressimäärad määras riik ja need ei kujunenud vabalt turul, seda, et muud ÜHK-d tuleb pidada Livret bleu süsteemi lahutamatuks osaks. Allpool tõestatakse, et need reguleeritud tingimused võimaldasid Crédit mutuel'il saada säästuhoiustelt olulist kasumit. ÜHK määratlust muudeti 27. septembri 1991. aasta määrusega: ettenähtud kasutusviisideks said üksnes laenud sotsiaalkorterite rahastamiseks ja CDC arvele kandmine [...] Kuid uued kasutusviisid asendasid vana kasutusviisi üsna aeglaselt 90ndate aastate jooksul –uus kasutusviis mõjutas kohe täielikult vaid uusi hoiuseid alates 1991. aastast.”

- 100 Osundatud sõnastusest nähtub, et muu ÜHK tulusid ei määratle komisjon otsesõnu kui riigi ressursse. Kuid sellist määratlemist ei ole ka välistatud. Selles kontekstis ei ole selge, mida on mõeldud väljendiga „muud ÜHK-d tuleb pidada Livret bleu süsteemi lahutamatuks osaks”, võttes arvesse asjaolu, et samalaadset sõnastust kasutati vaidlustatud otsuse 98. põhjenduses väitmaks, et komisjonitasu maksab riik (vt eespool punkt 97).

- 101 Seega on vaidlustatud otsuses ebaselgelt vastatud ka küsimusele, kas tulu, mida Crédit mutuel sai muu ÜHK haldamisest, kujutab endast riigi ressursi.
- 102 Neljandaks, vaidlustatud otsuse 94. põhjenduses mainitud Livret bleu süsteemi võimalike kaudsete eeliste ja kulude analüüs ei sisaldu otsuse selles osas. Seevastu käsitletakse Livret bleu süsteemi kaudseid eeliseid ja kulusid esiteks riigiabi summa kujunemist käsitlevas osas, eelkõige 119.–127. põhjenduses, kus komisjon analüüsib Livret bleu võimalikku „juurdemeelitavat mõju”, ja teiseks abi asutamislepinguga kokkusobivust käsitlevas osas, eelkõige 190.–194. põhjenduses, kus on vaatluse all küsimus, kas Crédit mutuel’il oli kohustus säilitada kontoreid maapiirkonnas. Seega ei ole mingil viisil hinnatud võimalikke eeliseid seoses riigi ressursside tingimusega.
- 103 Kokkuvõtteks tuleb tõdeda, et kuigi komisjonitasu osas on riigi ressursside küsimust vaidlustatud otsuses käsitletud selgelt, on käsitlus maksuvabastuse ja muu ÜHK tulude määratlemise osas ebaselge ning muude eeliste osas, mida komisjon kavatses uurida, ebatäielik.

— Konkurentsieelse käsitlus

- 104 Vaidlustatud otsuse alapunktis V.3 „Konkurentsieelis” sisaldub üksnes 100. põhjendus, mida on tsiteeritud käesoleva otsuse punktis 18.

105 Vaidlustatud otsuse see punkt piirdub kriteeriumi sõnastamisega, millest lähtudes kavatseb komisjon tuvastada, kas käesolevas asjas esineb konkurentsieelis ning kas on täidetud EÜ artikli 87 lõike 1 kolmas ja neljas tingimus, mida on kajastatud käesoleva otsuse punktis 77. Tuleb rõhutada, et vaidlustatud otsuse 100. põhjenduses määratletakse see kriteerium üksnes komisjonitasule viidates ega mainita muid Livret bleu süsteemi kuulunud meetmeid.

106 Nende kahe tingimuse analüüs, mis ühelt poolt käsitleb abisaajale antud eelist ja teiselt poolt küsimust, kas uuritav meede moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi, esineb ka vaidlustatud otsuse alapunktis V.4 „Riigiabi suuruse hindamine”, mis koosneb 101.–181. põhjendusest. Ka nendes põhjendustes ei vastata selgelt küsimusele, kas komisjonitasu maksmine on ainus meede, mida arvestati Crédit mutuel’ile konkurentsieelist andvana, või oli oma osa ka muudel Livret bleu süsteemi raames vastuvõetud meetmetel.

107 Esmakordselt määratleb komisjon „Livret bleu säästuhoiustega seotud kõigi tulude ja kulude arvessevõtmise tingimused” ja seoses sellega täpsustab vaidlustatud otsuse 103. põhjenduses:

„Crédit mutuel’i Livret bleu süsteemi finantsmehhanismi hindamisel tuleb lähtuda selle säästusüsteemi kogu ülesehitusest, s.o tuleb arvesse võtta kõik süsteemist tulenevad tulud ja kulud, eelkõige kasum, mida otseselt saadi maksuvaba säästuhoiuse levitamise tõttu kogutud vahendite kasutamisest.”

108 Sellest sõnastusest jääb mulje, et Livret bleu maksuvabastust võeti arvesse selle kindlaksmääramisel, kas see süsteem andis Crédit mutuel’ile eelise.

- 109 Muljet, et maksuvabastust võeti arvesse, kinnitab 108. põhjendus, mille kohaselt „Livret bleu hoiused võimaldasid Crédit mutuel'il hankida endale vahendeid soodsamatel tingimustel kui see olnuks võimalik lihtsa refinantseerimise kaudu finantsturgudel”. Lisaks märgib komisjon 111. põhjenduses, et Livret bleu süsteemist pärit „vahendite kulud” „erinevad turu tavalistest kuludest”. 117. põhjenduses mainitakse „sellise vahendite kogumise viisi eripära”. Samas vaimus õigustab 175. põhjendus vabalt valitud kasutusviiside arvestamist, sest need „põhinevad erivahenditel — hoiustel, mis on kogutud tänu Livret bleu levitamise ainuõigusele”. Samas põhjenduses on veel märgitud, et „konkurentsitingimustes ei oleks Crédit mutuel tõenäoliselt suutnud neid vahendeid sama hinnaga hankida”.
- 110 Crédit mutuel'ile konkurentsieelise andnud meetme või meetmete määratlemisel on osundatud lõigud kahemõttelised.
- 111 Vajalikku selgust ei too ka komisjoni selgitus, et „üldise majandushuvi ülesande täitmise kulude ülekompenseerimist tuleneva konkurentsieelise” mõistet tuleb eristada „majanduslike eeliste” mõistest, mida võeti arvesse Livret bleu üldbilansi raames, et teha kindlaks, kas esines ülekompenseerimist.
- 112 On tõsi, et paljusid vaidlustatud otsuse lõike, kus mainitakse eeliseid — eelkõige 106., 107., 180. ja 198. põhjendus — võib mõista viitavana majanduslikule eelisele, mida võeti arvesse üldbilansi raames. Seevastu kui korduvalt — eelkõige 108., 111. ja 175. põhjenduses — on juttu sellest, et Crédit mutuel sai vahendeid turutingimustest soodsamalt, viitab vaidlustatud otsus Livret bleu süsteemist tulenevale konkurentsieelisele ja mitte pelgalt majanduslikule eelisele, mida tuleb arvesse võtta selle süsteemi üldbilansi raames.

- 113 Selle kohta kinnitas komisjon kohtuistungil, et ta ei ole tuletanud õiguslikke tagajärgi muudest teguritest peale komisjonitasu. Kuid kui eeldada, et see väide on õige, tekitab segadust asjaolu, et vaidlustatud otsuses on korduvalt mainitud „eeliseid”, mida lõpuks ei ole abi määramisel arvesse võetud, ilma et seda oleks otseselt märgitud, ning see muudab vaidlustatud otsuse mõistmise selles küsimuses veelgi raskemaks.
- 114 Pealegi väide, et arvesse võeti vaid komisjonitasu, et ole kooskõlas vaidlustatud otsuse 119.–127. põhjenduses esitatud käsitlusega Livret bleu süsteemile omasest „juurdemeelitavast mõjust”, mida töid esile kaebuse esitajad. Nende sõnutsi võib ainuõigus levitada säästutoodet, mis on külgetõmbav maksuvabastuse tõttu, aidata Crédit mutuel’il saada juurde ja säilitada kliente, kellele saab hiljem pakkuda muid pangatooteid ja -teenuseid. Vaidlustatud otsuse 126. ja 127. põhjenduses sedastab komisjon, et ta ei ole sellist mõju vaidlustatud otsuses arvestanud, sest selle finantstagajärgi ei ole võimalik täpselt hinnata. Sellisel „juurdemeelitaval mõjul” ei ole mingit seost komisjonitasu maksmisega, vaid see on seotud üksnes maksuvaba säästutoodete levitamise õigusega. Selle mõju analüüsimine tekitab seega mulje, et ainuõigus ja maksuvabastus on meetmete hulgas, mis moodustavad vaidlustatud otsusega tuvastatud riigiabi. On tõsi, et komisjon pidi vastama kaebuse esitajate sellekohastele argumentidele ja et sellega seoses oli vältimatu, et ta võtaks seisukoha muude meetmete kui komisjonitasu osas. Kuid vältimaks arusaama, et vaidlustatud otsuses peetakse neid meetmeid etteheidetava abi osaks, olnuks vajalik, et komisjon oleks selgelt märkinud, et abiks peetakse ainult komisjonitasu, kui selline oli tõepoolest tema seisukoht.
- 115 Muljet, et Crédit mutuel’ile antud abi tuvastamisel ei olnud komisjonitasu ainus arvessevõetud meede, süvendab veelgi vaidlustatud otsuse alapunktis V.4 esitatud hinnang abi suurusele. Sellega seoses on õpetlik täiendada käesoleva otsuse

punktis 21 esitatud Livret bleu kasumiaruande näitajaid komisjonitasu käsitlevate andmetega, mida pooled esitasid Esimese Astme Kohtu küsimustele vastates:

Aasta	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Kokku
Komisjonitasu	10	60	110	240	390	490	540	780	2 620
Tsentraliseeritud säästuhoiused	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-399
[Muu] ÜHK	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	2 592
Vabalt valitud kasutusviis	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-1 119
Kapitaliseerimata abi	1 096	505	301	-471	-135	-87	-156	20	1 074

116 See tabel kinnitab hageja väidet, et vaidlustatud otsuses tuvastatud abi summa tuleneb põhiliselt kasumi arvestamisest, mida Crédit mutuel sai aastatel 1991–1993 — ajal, mil Livret bleu majandustulemusi veel ei mõjutanud oluliselt komisjonitasu, vaid Livret bleu süsteemist tulenev kasum pärines põhiliselt muu ÜHK tuludest.

117 Nende aastatega seotud abisumma ja samal ajavahemikul makstud komisjonitasu summa vaheline disproportsioon on silmatorkav ja näib esmapilgul raskesti põhjendatav, kui abi tulenes tööpoolest vaid komisjonitasu maksmisest, ilma et oleks arvestatud ühtegi varasemat Livret bleu raames vastuvõetud meetet. Neil

tingimustel ei võimalda vaidlustatud otsuses sisalduv konkurentsieelise analüüs kinnitada komisjoni väidet, et abiks kvalifitseeriti vaid komisjonitasu.

- 118 Kuna komisjon ei ole vaidlustatud otsuses selgelt selgitanud oma seisukohta nende meetmete määratlemise osas, mis kujutavad endast Crédit mutuel'ile antud vaidlusalust abi, ei saa Esimese Astme Kohus kontrollida vaidlustatud otsuse Livret bleu süsteemile antud hinnangu seaduslikkust.
- 119 Vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni põhjendused ei võimalda välistada hageja tõstatatud võimalust, et sisuliselt peab vaidlustatud otsus silmas kahte võimalikku abi, mida anti vastavalt 1975. ja 1991. aastal, ilma et neid oleks analüüsi käigus teineteisest selgelt eristatud.
- 120 Tuleb lisada, et oma analüüsis ei saanud komisjon arvestada pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist esitatud Euroopa Kohtu selgitusi avaliku teenuste ülesande täitmisega seotud kulusid kompenseerivate riiklike meetmete kohta, mis sisalduvad eelkõige käesoleva otsuse punktis 77 viidatud kohtuotsuses Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg. Kuigi osasid vaidlustatud otsuse põhjenduste nõrkusi saab selgitada asjaoluga, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal ei saanud komisjon kõnealusele kohtupraktikale tugineda, olnuks käesoleva asja keerukust arvestades siiski vajalik, et komisjoni põhjendused oleksid eriti selged nende meetmete määratlemise ja hindamise osas, millega anti Crédit mutuel'ile vaidlusalust abi.
- 121 Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud otsuse põhjendused tervikuna ei võimalda kindlaks teha, kas komisjon pidas Crédit mutuel'ile vaidlusalust abi andnud meetmeteks peale komisjonitasu ka maksuvabastust, levitamise ainuõigust ja tasu muu ÜHK eest või mitte.

- 122 Seega ei ole vaidlustatud otsus abiks peetud meetmete määramise osas piisavalt põhistatud.
- 123 On tõsi, et käesoleva menetluse käigus on komisjon teatanud, et vaidlustatud otsuse kohaselt tuleneb vaidlusalune abi üksnes komisjonitasust. Tuleb siiski tõdeda, et see selgitus, mille on andnud komisjoni esindajad Esimese Astme Kohtus, ei sisaldu vaidlustatud otsuses ning on vastuolus vaidlustatud otsuse põhjendava osa mitme eespool käsitletud lõiguga.
- 124 Euroopa Kohus sedastas 15. juuni 1994. aasta otsuses kohtuasjas C-137/92 P: komisjon *v.* BASF jt (EKL 1994, lk I-2555, punktid 66–68), et otsuse — mis EÜ artikli 253 kohaselt peab olema põhistatud — resolutiivosa ja põhjendused moodustavad lahutamatu terviku, nii et komisjoni liikmete kolleegium võtab need vastavalt kollegiaalsuspõhimõttele vastu üheaegselt ning igasugune põhjenduste muutmine peale puhtortograafiliste ja -grammatiliste paranduste on kolleegiumi ainupädevuses.
- 125 Selline kollegiaalsuspõhimõttest lähtuv käsitlus on asjakohane ka käesolevas asjas vaidlustatud otsuse puhul, mis samuti peab olema EÜ artikli 253 kohaselt põhistatud ja millega komisjoni liikmete kolleegium teostas talle EÜ artikliga 88 antud eripädevust: otsustada riigiabi ühisturuga kokkusobivuse üle.
- 126 Järelikult ei saa Esimese Astme Kohtus esitatud komisjoni esindajate argumentidega korvata vaidlustatud otsuse ebapiisavat põhjendamist (vt selle kohta Euroopa Kohtu 24. oktoobri 1996. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-329/93, C-62/95 ja C-63/95: Saksamaa jt *v.* komisjon, EKL 1996, lk I-5151, punktid 47 ja 48, ning Esimese Astme Kohtu 25. juuni 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-371/94 ja T-394/94: British Airways jt *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-2405, punktid 116–119).

- 127 Seega tuleb vaidlustatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida teisi hageja esitatud õiguslikke aluseid.

Kohtukulud

- 128 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud kostja kahjuks, mõistetakse kostja enda kohtukulud ja muud kohtukulud vastavalt hageja nõudele välja kostjalt.
- 129 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel kannab Prantsuse Vabariik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Tühistada komisjoni 15. jaanuari 2002. aasta otsus 2003/216/EÜ Prantsuse Vabariigi poolt Crédit mutuel'ile antud riigiabi kohta.

2. Mõista komisjonilt välja tema enda kohtukulud ja hageja nõutud kohtukulud.

3. Jätta Prantsuse Vabariigi kohtukulud tema enda kanda.

Pirrung

Tiili

Meij

Vilaras

Forwood

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 18. jaanuaril 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

H. Jung

J. Pirrung

Sisukord

Vaidluse taust	II - 147
Crédit mutuel	II - 148
Livret bleu	II - 148
Haldusmenetlus	II - 151
Vaidlustatud otsus	II - 152
Menetlus ja poolte nõuded	II - 158
Õiguslik käsitlus	II - 159
Esialsed märkused	II - 159
Vaidlustatud otsuse põhistas abi määratlemise osas	II - 160
Poolte argumendid	II - 160
— Meetme määratlemine, millega anti eelis	II - 161
— Riigi ressursside määratlemine	II - 166
— Livret bleu süsteemi kvalifitseerimine uueks abiks alates selle loomisest 1975. aastal	II - 167
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 169
— Vaidlustatud otsuse resolutiivosa ja „järelalus”	II - 170
— Riigiabi mõiste käsitlus	II - 172
— Konkurentsi moonutamise ja kaubanduse mõjutamise käsitlus	II - 173
— Riigi ressursside käsitlus	II - 177
— Konkurentsieelise käsitlus	II - 180
Kohtukulud	II - 187
	II - 189